

THẾ GIỚI SỢ HÃI ĐIỀU GÌ: SỰ NỔI DẬY HAY SUY TÀN CỦA CÁC CƯỜNG QUỐC PHI TỰ DO?

LILIA SHEVTSOVA. **What Should the World Fear: The Rise or Decline of Illiberal Powers?**.
<http://www.brookings.edu/research/articles/2014/12/02-world-fear-rise-decline-illiberal-powers-shevtsova>

LAN ANH
dịch

Chúng ta hãy tự hỏi rằng, hiện tại những thách thức nào có thể ảnh hưởng đến trật tự toàn cầu, an ninh quốc tế và châu Âu và quá trình tiến hóa toàn cầu. Vì rút Ebola? Chiến tranh Trung Đông? Nhà nước Hồi giáo? Một số nhà quan sát phương Tây coi sự trỗi dậy của Trung Quốc như một thử thách, nhưng chúng ta không nên vội vàng đồng ý với họ. Tôi xin trích lại lời của Bùi Mẫn Hân, người đã chỉ ra rằng, chính sách của Mỹ đối với Trung Quốc “là tiền đề cho sự lớn mạnh không ngừng của Trung Quốc”, nhưng “giới tinh hoa Mỹ không nhận thức đầy đủ được về sự suy giảm tài sản của Trung Quốc”. Đồng thời, rất nhiều chuyên gia về Trung Quốc - trong đó có Francis Fukuyama, Andrew Scobell, Andrew Nathan và cả ông Bùi Mẫn Hân - đồng ý rằng “khả năng phục hồi của chế độ độc tài ở... Trung Quốc đang gần chạm mức giới hạn của nó”, hoặc rằng “thành tích rõ ràng là tốt đẹp của Trung Quốc

chứa đựng rất nhiều quả bom hẹn giờ sẽ nổ trong tương lai”. Nếu mô hình của Trung Quốc đang mất dần tính bền vững thì các hoạt động đối ngoại đang được đẩy mạnh của Bắc Kinh và quan điểm hung hăng đối với các nước láng giềng của Trung Quốc có thể được xem như là một phần nỗ lực nhằm sử dụng công thức “bù trừ” của Kremlin để phát triển các vấn đề trong nước bằng cách củng cố xã hội trong cuộc tìm kiếm vị thế và tham vọng quốc tế.

Nếu giả định này đúng, chúng ta cần phải nghĩ tới những rủi ro mà sự suy tàn của các cường quốc phi tự do trên thế giới có thể gây ra cho cộng đồng quốc tế. Thật vậy, những rủi ro này thậm chí có thể nguy hiểm cho thế giới hơn là những rủi ro do sự trỗi dậy của các cường quốc này. Trong mọi trường hợp, chúng ta đã có thể thấy rằng chúng ta đã rơi vào một cái bẫy phân tích ở đây: Sự hiểu biết của chúng ta về các quá trình chính trị hiện đại không chỉ

tụt hậu so với các diễn biến thực tế; nó còn thường bóp méo hình ảnh của chúng trong mắt chúng ta, phức tạp hóa việc xây dựng một tiến trình chính trị tương xứng. Trong vài thập kỷ qua, các phân tích và dự đoán của các chuyên gia đã bỏ qua điều này quá thường xuyên. Điều này chính là những gì đã xảy ra đối với ngành Xô viết học, ngành này đã luôn cho rằng Liên Xô ổn định cho tới thời điểm nó sụp đổ. Bài viết “Những tiên đoán về sự thất bại của chủ nghĩa cộng sản” của Seymour Martin Lipset và Gyorgy Bence giải thích sai sót của các nhà Xô viết học theo cách sau: “Các học giả... đã tìm kiếm các cơ sở và giá trị ổn định chính thể và xã hội”. Họ cũng cần phải nhấn mạnh “các khía cạnh, cấu trúc và hành vi bất thường có thể gây ra một cuộc khủng hoảng”. Có lẽ cách tiếp cận này sẽ giúp chúng ta nhìn Trung Quốc qua một lăng kính khác.

Trong khi câu hỏi về sự trỗi dậy hay đi xuống của Trung Quốc vẫn là ẩn số và là chủ đề tranh luận thường xuyên, thì sự suy tàn của Nga đã quá rõ ràng. Hơn thế nữa, trong khi Trung Quốc có thể gây ảnh hưởng đến bức tranh kinh tế toàn cầu và làm suy yếu sự ổn định của khu vực châu Á - Thái Bình Dương trong tương lai, thì Nga đã ngấm phá hệ thống các mối quan hệ quốc tế và thách thức các nền dân chủ tự do theo một cách mà đã phá hỏng khả năng phản ứng của họ. Các quốc gia phương Tây vẫn đang cố gắng để coi thách thức này chỉ đơn giản là một cuộc xung đột trong khu vực. Putin đã thẳng thừng tuyên bố: trật tự cũ đã sụp đổ; Kremlin đã sẵn sàng để đưa ra những luật chơi mới.

Chúng ta còn đang sống giữa mối tơ vò của lịch sử. Hình mẫu nào sẽ được

dệt lại đều không rõ ràng, nhưng ai cũng có thể đưa ra vài kết luận sơ bộ:

- Chiến tranh Nga - Ukraine và việc Nga sáp nhập Crimea là tài sản kế thừa từ sự sụp đổ của Liên Xô, điều đã giúp tái sinh hệ thống quyền lực được cá nhân hóa trong một vỏ bọc chống cộng. Trong lịch sử, trong quá trình cố gắng để sinh tồn, hệ thống của Nga đã phải viện đến việc huy động một quân đội ái quốc. Ngày nay, với nguồn tài nguyên ngày càng eo hẹp, Nga khó có khả năng quay trở lại nền tảng thời bình chỉ bằng riêng sức mình. Trong mọi trường hợp, Liên Xô tiếp tục nắm giữ khu vực trong vòng tay chết người của họ.

- Cuộc cách mạng Ukraine đã chứng minh rằng mô hình nhà nước hậu Xô viết – một mô hình dựa trên sự hợp nhất của quyền lực và tài sản, và trên nguyên tắc vũ lực thay vì pháp luật - không phải là một mô hình bền vững. Ukraine chỉ là một mắt xích yếu nhất; sự suy tàn của Nga có thể tăng nguy cơ bất ổn của các nhà nước hậu Xô viết khác, đặc biệt là những nhà nước phụ thuộc trực tiếp vào Nga, dẫn đến một khu vực bất ổn ở Âu-Á.

- Việc Nga đang tiến lên vũ đài toàn cầu như một lực lượng chủ nghĩa đang cố gắng không chỉ để gây bất ổn cho hệ thống cai trị quốc tế, mà còn để gây mất uy tín các nguyên tắc và chuẩn mực của phương Tây trong thời điểm mà các nền dân chủ tự do đã không thực hiện được nhiệm vụ quy phạm của họ.

- Trong khi phương Tây đang phản ứng với khủng hoảng quốc tế hiện nay bằng cách ám chỉ các khuôn mẫu Chiến tranh Lạnh (ngày nay đã lỗi thời), Kremlin đã tân trang một mô hình chiến tranh, làm lu mờ ranh giới giữa

chiến tranh và hòa bình, và biến kiến tạo hòa bình và các thỏa ước ngừng bắn thành công cụ của chiến tranh.

- Nga đang kiểm tra khả năng của phương Tây trong việc thực thi lần ranh đỏ đã được chính họ tuyên bố, đặc biệt là đối với các mối quan hệ quốc tế. Lần ranh đỏ đó mập mờ, nhiều sơ hở và không rõ ràng, khiến Kremlin phải cố gắng đẩy nó càng xa hơn nữa. Nga đang tiến hành một thí nghiệm cho phép các cường quốc phi tự do khác, chủ yếu là Trung Quốc và Iran, để xem nền văn minh tự do sẵn sàng làm gì để bảo vệ nguyên tắc của mình.

- Quan hệ giữa Nga và phương Tây không thể quay trở lại trạng thái trước chiến tranh. Véc tơ của họ đã phân ra quá nhiều, hạn chế khả năng dẫn đến thỏa hiệp chiến thuật và khiến cho các nỗ lực đối thoại trở nên không bền vững. Các thành quả của trạng thái mới chỉ đơn thuần là một khoảng thời gian trì hoãn ngắn trước một cuộc leo thang căng thẳng mới. Do đó chúng ta cần phải tạo ra một cơ chế mới để xử lý những căng thẳng kinh niên.

Hệ thống của Nga có thể hoạt động trong trạng thái suy tàn trong một thời gian. Cho đến gần đây, Putin thậm chí có thể đã có cơ hội để được tái đắc cử vào năm 2018. Tuy nhiên, do việc sáp nhập Crimea và khởi đầu cuộc chiến tranh ở Ukraine, Kremlin đã làm sáng tỏ logic thời bình và tạo ra những quy trình mà nó không còn có thể dừng lại ngay cả khi nó muốn. Bất kỳ thỏa hiệp và thỏa thuận nào đều có nghĩa rút lui phương thức quân sự, nhưng làm sao có thể làm được điều này khi Hệ thống không còn có thể hoạt động trong thời bình? Phương thức thời bình có nghĩa là loại

bỏ sự tự cô lập và chuyển dịch hướng tới một xã hội mở, điều đó đồng nghĩa với cái chết của hệ thống quyền lực được cá nhân hóa.

Người ta có thể mong đợi rằng Kremlin sẽ hài lòng về việc phương Tây nhượng lại Ukraine khi các điều kiện sau đây được thỏa mãn: Kiev sẽ không gia nhập thành viên NATO; Moscow sẽ tác động quá trình hội nhập kinh tế châu Âu của Ukraine; vấn đề của Crimea sẽ bị loại bỏ khỏi chương trình nghị sự trong tương lai gần; chủ quyền trên thực tế nhưng không chính thức của hai quốc gia bị kiểm soát bởi lực lượng ly khai Donetsk và Lugansk sẽ được công nhận, tốt nhất là trong khuôn khổ nhà nước Ukraine; các vùng thuộc Ukraine khác sẽ bị phân cấp. Nhưng “công thức hòa bình” được một số nước phương Tây ủng hộ này chắc chắn sẽ bị bỏ dở - cả bởi những người ly khai sống nhờ chiến tranh và những người Ukraine, những người sẽ hỏi “Chúng ta chiến đấu và chết vì điều gì?”. Các lực lượng theo chính sách phục thù ở nước Nga cũng sẽ hô vang vì những thắng lợi mới trước phương Tây ở Ukraine. Những người hy vọng “công thức hòa bình” này sẽ có tác dụng không hiểu được nguồn gốc của cuộc khủng hoảng này, hoặc họ đang tự lừa dối bản thân mình.

Vấn đề không phải là như vậy, ngay cả khi biến Ukraine thành một công cụ chính trị nội bộ của Nga, Kremlin không thể để Ukraine gia nhập châu Âu. Bản thân Ukraine không còn là vấn đề, đúng hơn, nó đã trở thành phương tiện để tiến hành một cuộc chiến có quy mô rộng hơn nhiều. Lãnh đạo Nga đang hồi thúc một trật tự thế giới mới. Trong logic của hệ thống của Nga, nhu cầu này

là khá hợp lý. Trên thực tế, Putin đơn giản không có sự lựa chọn nào khác ngoài hành động theo cách này. Ông phải liên tục nâng cao yêu cầu của mình, khiến chúng trở nên khó có thể đáp ứng vì ông cần phải liên tục tiếp sức cho cỗ máy quân sự-ái quốc, nơi cần một chuỗi liên tục những cái cớ để thêm vào danh sách dài những lời than phiền và sự sỉ nhục (thật hoặc tưởng tượng). Putin chỉ đang phi theo lao; ông không thể ngừng lại dù có muốn. Ông biết rằng, miễn là ông đang gia tăng thêm căng thẳng, ông có thể đóng vai của Kẻ hủy diệt hay Vị cứu tinh (trong những thời điểm khó khăn, người này sẽ tìm đến người kia), nhưng nếu ông dừng lại, ông sẽ trở thành Akela (trong Quyền sách rừng xanh), một con sói đơn độc phải rời khỏi bầy đàn sau khi thất bại trong việc bắt con mồi của mình.

Do đó, ở đây chúng ta có một công thức để gia tăng những căng thẳng. Nước Nga của Putin không thể thoát khỏi mô hình quân sự-ái quốc; nếu thoát khỏi, điều đó sẽ tương đương với sự thất bại của chế độ hay của lãnh đạo của Nga. Nhưng để tiếp tục với mô hình này cần phải liên tục tăng sức nóng của chủ nghĩa quân phiệt, cuối cùng ép buộc phải có một câu trả lời từ phương Tây - một câu trả lời càng làm cạn kiệt nguồn tài nguyên vốn đã hạn chế của hệ thống của Nga. Điều trở trêu là, hệ thống của Nga ngày nay đang quay trở lại con đường dẫn đến sự sụp đổ của Liên Xô vào năm 1991!

Trong khi đó, chúng ta có thể đưa ra thêm một số quan sát:

- Nga đang phá hủy hệ thống cai trị toàn cầu bằng cách phá hủy mạng lưới các cam kết và hiệp ước quốc tế được

xây dựng cùng với sự tham gia của Liên Xô sau Chiến tranh thế giới thứ Hai. Tình trạng tê liệt của Hội đồng Bảo an trong cuộc chiến Nga - Ukraine là một dấu hiệu khác cho điều: Làm thế nào chúng ta có thể tìm được một giải pháp cho cuộc xung đột khi quyền phủ quyết thuộc về một bên tham gia?

- Có thể hình dung được Vladimir Putin có thể nắm giữ quyền lực chỉ bằng cách trở thành một Stalin thứ hai. Tuy nhiên, ông không thể làm được điều này - không chỉ bởi vì ông thiếu tố chất độc tài, mà còn bởi vì đất nước thiếu một ý tưởng thống nhất (chẳng hạn như chủ nghĩa cộng sản trong thời Liên Xô) để có thể huy động người dân tham gia kiến tạo một thế giới không tưởng (việc tìm kiếm kẻ thù không thể trở thành một ý tưởng như vậy). Ngoài ra, một sự thay đổi như vậy sẽ cần một bộ máy đàn áp đáng tin cậy và một xã hội khép kín. Tình trạng tham nhũng và sự hội nhập tinh hoa của phương Tây góp phần vào sự xói mòn của chế độ mà việc hợp nhất hiện nay có thể do quán tính chứ không phải do nỗi sợ hãi và tính pháp lý. Do đó, bế tắc khác của chúng ta là: Hệ thống nước Nga khó có thể trở thành một chế độ độc tài, nhưng nó cũng không thể tự biến đổi được.

- Chế độ chính trị của Nga đã bắt đầu phá hủy nền tảng của chính nó và không còn có thể đảm bảo lợi ích của cơ sở của mình. Điều này có thể cho thấy sự khởi đầu cơn hấp hối của chế độ này. Hãy chuẩn bị tinh thần cho sự nỗ lực của Hệ thống để sống sót vượt qua sự thay đổi chế độ và lãnh đạo.

- Sử dụng chiến tranh, cơn giận, thù oán và thù địch như những phương tiện để củng cố người dân có thể tạo ra

một bầu không khí cạnh tranh tự do, ích kỷ và thiếu văn minh trong xã hội. Và khi những nhà chức trách, những người đã biến hận thù thành phương tiện dễ hợp nhất, không đáp ứng được kỳ vọng của người dân, có thể đoán được ai sẽ trở thành đối tượng của sự căm thù này. Trong bất kỳ trường hợp nào, bằng cách che giấu những cơ hội để cải cách ôn hòa, Kremlin đang biến Nga trở lại thành một công cụ của sự thay đổi của thế kỷ XIX: cách mạng, và tất cả những tác động khủng khiếp nó gây nên.

Sau những nỗ lực lớn lao, phương Tây đã có thể đồng thuận về một cơ chế trừng phạt đang bắt đầu làm mất ổn định nền kinh tế Nga. Nhưng chế độ Nga sợ mất tính hợp pháp của quân sự và lòng yêu nước của mình hơn là sợ nỗi đau gây ra bởi lệnh trừng phạt (lúc bấy giờ). “Hãy gỡ bỏ lệnh trừng phạt và giúp đỡ Ukraine nhiều hơn nữa”: Đây là những gì những người hòa giải của Nga ở phương Tây nói. Nói cách khác, hãy lờ đi kẻ hiếp dâm và chăm sóc nạn nhân của hắn. Liệu điều đó có ngăn kẻ hiếp dâm không phạm tội khác không?

Về cơ bản, phương Tây phải đối mặt với một tình thế khó xử. Một mặt, việc duy trì các cơ chế lệnh trừng phạt có thể làm trầm trọng thêm khủng hoảng kinh tế của Nga, gây bất ổn và tìm ra những lực lượng có thể khiến cho cơ chế hiện hành trông như thiên sứ khi so sánh. Và chúng ta cũng không thể loại trừ khả năng chế độ này sẽ trả đũa khi cảm giác như bị dồn vào đường cùng. Trong khi đó, Kremlin đã tố cáo rằng, các lệnh trừng phạt của phương Tây thực sự là một nỗ lực nhằm đem lại sự thay đổi chế độ cho Moscow. Đúng vậy, cuối cùng, các lệnh trừng phạt có thể làm

suy yếu chế độ chính trị của Nga, nhưng ý tưởng rằng chúng có thể gây ra sự thay đổi chế độ ở Moscow báo động rất lớn đến các lãnh đạo phương Tây. Thật vậy, nỗi sợ về sự mất ổn định của Nga và khởi đầu của một chuỗi khó lường các sự kiện là một yếu tố quan trọng khiến họ hành động vô cùng cẩn trọng - một sự do dự được nhóm cầm quyền của Nga giải thích như một lời mời gọi để kiểm tra thêm quyết tâm của phương Tây.

Mặt khác, việc gỡ bỏ lệnh trừng phạt trong bối cảnh Kremlin liên tục xâm lược Ukraine sẽ là một dấu hiệu cho thấy phương Tây đã sẵn sàng hy sinh vai trò lãnh đạo toàn cầu của mình, mở ra một chương không quy tắc, theo học thuyết Darwin trong các vấn đề thế giới.

Kiệt sức bởi những lời nói dối của Kremlin và việc từ bỏ nhiệm vụ thực hiện một thỏa thuận với Kremlin, các nhà lãnh đạo phương Tây đã cho thấy sự oán giận có đạo đức của mình đối với lãnh đạo Nga tại Hội nghị thượng đỉnh APEC và G20 gần đây. Sự căm giận của họ khá dễ hiểu, nhưng logic của chế độ quyền lực được cá nhân hóa bị sỉ nhục cũng vậy. Bây giờ chúng ta có thể mong đợi đế quốc tấn công lại!

Đúng vậy, Bộ Ngoại giao Nga gần đây đã gia hạn đề nghị đối với châu Âu (nhưng không với Mỹ!) về việc bãi bỏ các lệnh trừng phạt lẫn nhau, đây là một sự thừa nhận trực tiếp rằng, các lệnh trừng phạt thực sự đã bắt đầu gây nhức nhối. Kremlin cuối cùng đã phải hiểu tính nghiêm trọng của tình hình và sự bất ổn kinh tế đang hiện ra rõ ràng trước mắt. Tổng thống Putin đã bắt đầu tìm kiếm một giải pháp để thoát khỏi. Nhưng điều đó có nghĩa là ông ấy đã sẵn sàng

rút lui? Không, đó không phải là phong cách của ông ấy: ông ấy sẽ tìm kiếm một thỏa hiệp mà ông ấy có thể đưa ra như một chiến thắng của cá nhân mình và sẽ giữ đất nước trong mô hình chiến tranh.

Các cơ chế tham gia và đối thoại truyền thống với Kremlin sẽ khó có tác dụng trong tình huống này. Đó chính là thứ khiến nó trở thành một tình thế khó xử: Tất cả các cơ chế này đều có tác dụng trong quá khứ trong các mối quan hệ giữa phương Tây và Liên Xô, mặc dù trong một số lĩnh vực hạn chế. Vào những năm 70 và 80, ít nhất Moscow đã cố gắng để trở thành một đối tác có trách nhiệm. Nhưng làm thế nào phương Tây có thể tham gia vào một cuộc đối thoại với Kremlin ngày nay khi Kremlin đã nói dối và bất chước những yếu tố chính của nền chính trị của nó? Làm thế nào bạn có thể nói chuyện được với một nhà lãnh đạo tự cho mình là một người bảo vệ luật quốc tế ngay cả khi ông ta đang vi phạm nó?

Phương Tây thấy mình lâm vào bế tắc, nên dĩ nhiên, khá dễ hiểu khi nó tiếp tục tìm cách giúp Putin thoát khỏi giai đoạn khó khăn mà chính ông ta tự đẩy bản thân vào. Một số nhà quan sát phương Tây đang có suy nghĩ đề nghị Kremlin đánh đổi. Một thỏa thuận như vậy sẽ hấp dẫn đối với Kremlin; người ta kỳ vọng rằng ý tưởng trao Ukraine cho Putin (và toàn bộ không gian hậu Xô viết) để đổi lấy việc ông sẽ tạo điều kiện để thỏa thuận với Iran sẽ được thả nổi. Nhưng thỏa thuận đó thật quá ngờ nghệch! Chẳng phải Putin đã nói rõ ràng với phương Tây rằng ông ấy muốn một trật tự thế giới mới sao? Ông ấy sẽ khó có thể bằng lòng chỉ với Ukraine trong tầm kiểm soát của mình!

Những người khác đã liên tục đưa ra những gợi ý rằng, nước Nga có thể trở thành đồng minh của chúng ta trong cuộc chiến chống lại Al-Qaeda, Nhà nước Hồi giáo và Taliban. Đúng vậy, điều đó thực sự có thể. Nhưng phương Tây sẽ phải trả một cái giá quá đắt cho sự liên minh này; ví dụ, Mỹ sẽ phải cam kết kiểm chế bất kỳ hành động nào có thể bị coi là một tuyên bố về quyền bá chủ, và Liên minh châu Âu sẽ phải hứa giữ im lặng và để Kremlin giải thích các quy tắc toàn cầu của cuộc chơi. Đó có phải là điều phương Tây có thể đồng ý không?

Hay xem xét sáng kiến mới nhất của ngoại giao châu Á và Đức: Hãy đưa Ukraine ra khỏi chương trình nghị sự của các cuộc thảo luận giữa chúng ta với Kremlin (quá chia rẽ) và suy nghĩ về cuộc đối thoại giữa Liên minh châu Âu và Liên minh Á-Âu để loại bỏ cơ sở cho lập trường đối đầu của Nga. Ý tưởng này cho thấy châu Âu thực sự không biết tìm kiếm giải pháp ở đâu. Đúng vậy, nó có vẻ hợp lý ở cái nhìn đầu tiên: Chúng ta cần phải đối thoại để hạ hỏa những cảm xúc và đi đến ít nhất một mức độ hiểu biết lẫn nhau. Mặt khác, liệu Nga có dùng loại đối thoại này như một phương tiện để bám lấy các đối tác phương Tây của mình và làm căn cứ để bất chước?

Cuối cùng, đây là một câu thần chú nữa được lặp đi lặp lại bởi những người kiên trì tìm kiếm sự hòa giải với Nga: “Chúng ta phải tìm một kênh riêng để đối phó với Nga”. Nó được cho là để thuyết phục người Nga rằng, các trao đổi có lợi cho đôi bên mang lại sự yên bình là điều có thể có. Henry Kissinger từ lâu đã chờ đợi thời cơ để trở thành một “kênh riêng”. Câu trả lời của tôi là:

Quý ông, ngài đang đánh giá thấp Putin! Tại sao ông lại tin rằng Kissinger có thể hiệu quả hơn Merkel? Nó có thực sự về “kênh” không? Vấn đề là, tại giai đoạn này, hệ thống của Nga đã chuyển sang “thù địch” và chỉ có thể tồn tại bằng cách ghét phương Tây và bất kỳ “kênh” nào mà phương Tây lựa chọn! Liệu “cỗ máy hận thù” có thể thay đổi không? Dĩ nhiên, nó có thể, nhưng chỉ sau khi nhìn thấy những bằng chứng thuyết phục về sự đầu hàng của phương Tây. Hoặc khi bị đe dọa bởi một cuộc khủng hoảng có thể buộc nó phải thay đổi - đó không phải là thay đổi mô hình sống còn mà là chiến thuật của nó.

Điều khủng khiếp nhất đối với các nền dân chủ tự do là sự thật rằng, hệ thống của Nga đang cố gắng để tồn tại bằng cách biến các nguyên tắc và chuẩn mực của họ thành giả. Hệ thống của Nga không thể đưa ra một ý tưởng hay tư duy như Liên Xô; thay vào đó, nó khiến cho việc cạnh tranh các ý tưởng và tư duy trở nên không liên quan. Nó đang thử nghiệm một phương pháp chạy ì ạch mới - bằng cách làm mờ các ranh giới giữa thực tại và sự bịp bợm, sự thật và dối trá, đạo đức và phi đạo đức, nguyên tắc và chủ nghĩa tuân thủ, chiến tranh và hòa bình. Những người tạo nên sự mâu thuẫn mới sẽ tranh luận một cách thích thú: “Các người cáo buộc Nga là một nhà nước tham nhũng, nhưng phương Tây cũng như vậy thôi. Chúng

tôi không phá các hiệp ước và luật quốc tế; chúng tôi đang bảo vệ chúng. Chúng tôi không đe dọa một ai cả; chính các người đang cố gắng bao vây chúng tôi!” Lập luận, giá trị, sự thuyết phục, sự thật chẳng có ích gì trong loại thảo luận này. Quy tắc của pháp luật? Nó không có vai trò gì trong thế giới giả tạo này. Không có quy tắc nào; điều dường như có vẻ là một chuẩn mực trong một thời điểm có thể trở thành phản chuẩn mực trong thời điểm khác. Do đó, dù thiếu hệ tư tưởng của riêng mình, Kremlin đã xây dựng một cơ chế khá hiệu quả “vũ khí hóa thông tin, văn hóa và tiền” (Xem Peter Pomerantsev và Michael Weiss, “Sự đe dọa của phi thực: Làm cách nào Kremlin vũ khí hóa thông tin, văn hóa và tiền”).

Sự mất phương hướng của phương Tây chỉ mở rộng lĩnh vực cơ động cho những người tạo nên hiện thực giả mạo này. Họ trở nên bối rối tìm để tìm cách trả lại ý thức cho những nguyên tắc và quy tắc chung khi họ đã gạt qua một bên hoặc bị mất uy tín trước phương Tây trong vài thập kỷ qua.

Chúng ta đang xem một trận chiến tuyệt vọng của một hệ thống suy tàn từ chối rời khỏi sàn đấu trong khi nó vẫn còn có thể giành được một vài thắng lợi nữa. Trong bất kỳ trường hợp nào, sự xuống dốc thay vì lên dốc của cường quốc phi tự do có thể chứng minh là điều nguy hiểm nhất đối với thế giới □